ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2006

Vyhlásené: 19.05.2006 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

269

NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej republiky

z 19. apríla 2006

o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci

Vláda Slovenskej republiky podľa § 44 písm. d) zákona č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov nariaďuje:

§ 1
Predmet úpravy

Toto nariadenie vlády ustanovuje podrobnosti o požiadavkách na

a) denné osvetlenie pracovísk,[1])

b) umelé osvetlenie pracovísk,

c) združené osvetlenie pracovísk,

d) pracoviská bez denného osvetlenia.

§ 2
Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia vlády

a) miesto zrakovej úlohy je časť pracoviska, v ktorej sa sústreďuje zraková činnosť zamestnanca,

b) funkčne vymedzená časť priestoru je časť priestoru s rovnakými požiadavkami na zrakové činnosti pri odstupňovanom osvetlení,

c) dlhodobý pobyt zamestnancov na pracovisku je pobyt zamestnancov vo vnútornom priestore alebo v jeho funkčne vymedzenej časti, ktorý trvá v priebehu jedného dňa alebo pracovnej zmeny dlhšie ako štyri hodiny a opakuje sa

   1. pri dennom osvetlení viac ako raz týždenne,

   2. pri umelom osvetlení najmenej počas 30 dní v roku,

d) krátkodobý pobyt zamestnancov je pobyt, ktorý nie je dlhodobým pobytom zamestnancov ani občasným pobytom zamestnancov,

e) občasný pobyt zamestnancov je pobyt potrebný na prechod miestnosťou pri kontrolných pochôdzkach, pri dohľade nad činnosťou zariadení a podobne,

f) osvetľovací otvor je otvor v obvodovom plášti budovy, ktorý slúži na priame osvetlenie interiéru pracoviska denným svetlom a podľa účelu miestnosti aj na vizuálny kontakt s exteriérom a na preslnenie,

g) bočný osvetľovací otvor je okno, zasklená stena v obvodovej stene alebo strešné okno s možnosťou výhľadu sediacich osôb do exteriéru približne vodorovným smerom,

h) horný osvetľovací otvor je otvor, ktorý nespĺňa charakteristiky bočného otvoru,

i) celkové osvetlenie je osvetlenie, ktoré zabezpečuje rovnomerné rozloženie svetla z umelých zdrojov vo vnútornom priestore alebo v jeho funkčne vymedzenej časti,

j) združené osvetlenie je trvalé dopĺňanie nedostačujúceho denného svetla svetlom zo zdrojov umelého osvetlenia,

k) insolácia je expozícia účinkom slnečného žiarenia.

§ 3
Denné a umelé osvetlenie

(1) Osvetlenie vnútorných priestorov pracovísk sa zabezpečuje osvetľovacími otvormi alebo sústavami umelého osvetlenia tak, aby vo vnútorných priestoroch s pobytom zamestnancov alebo v ich funkčne vymedzených častiach boli dodržané základné požiadavky na osvetlenie podľa odsekov 3 a 4 vo vzťahu k druhu a zrakovej náročnosti vykonávanej práce.

(2) Funkčne vymedzená časť priestoru s dostačujúcim osvetlením sa určuje tak, aby jej pôdorysná plocha tvorila najmenej 1/3 pôdorysnej plochy vnútorného priestoru, najmenej však 10 m^2. Funkčne vymedzená časť priestoru s dostačujúcim osvetlením má byť vyznačená v projektovej dokumentácii.

(3) Denné osvetlenie pracovísk vo vnútornom priestore sa zabezpečuje podľa prílohy č. 1. Osvetľovacie otvory majú byť riešené tak, aby nedochádzalo k priamej insolácii zamestnancov pri dlhodobom pobyte na pracoviskách.

(4) Umelé osvetlenie pracovísk vo vnútornom priestore sa zabezpečuje ako celkové osvetlenie alebo ako kombinácia celkového a miestneho osvetlenia podľa prílohy č. 2.

(5) Osvetľovacie otvory, svietidlá a povrchy odrážajúce svetlo sa majú pravidelne udržiavať tak, aby boli splnené základné požiadavky na osvetlenie podľa odseku 1.

§ 4
Združené osvetlenie

Vo vnútornom priestore s nedostatočným denným osvetlením možno riešiť osvetlenie ako združené osvetlenie, ak sa splnia požiadavky uvedené v prílohe č. 3.

§ 5
Pracoviská bez denného osvetlenia

(1) Pracoviská bez denného osvetlenia sú

a) pracoviská vo vnútorných priestoroch bez osvetľovacích otvorov alebo

b) pracoviská vo vnútorných priestoroch s osvetľovacími otvormi, v ktorých nie sú splnené podmienky na združené osvetlenie podľa prílohy č. 3.

(2) Požiadavky na osvetlenie pracovísk bez denného osvetlenia a náhradné opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov, ktorí sa dlhodobo zdržujú v priestoroch bez denného osvetlenia, sú uvedené v prílohe č. 4.

§ 6
Objektivizácia osvetlenia

(1) Denné osvetlenie vnútorných priestorov sa objektivizuje meraním alebo výpočtom sa posúdia údaje z technickej dokumentácie stavby.

(2) Umelé osvetlenie sa objektivizuje meraním.

(3) Namerané hodnoty sa dopĺňajú informáciou o neistote merania v súlade s metrologickou praxou.

(4) Požiadavky na osvetlenie sú splnené, ak namerané hodnoty zmenšené o neistotu merania, o vplyv znečistenia osvetľovacích otvorov, svietidiel a povrchov odrážajúcich svetlo a o vplyv starnutia svetelných zdrojov nie sú nižšie ako najnižšie prípustné hodnoty podľa príloh č. 1 a 2.

§ 7
Prechodné ustanovenie

Osvetľovacie zariadenia vyprojektované alebo vyhotovené pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia vlády, ktoré nespĺňajú požiadavky podľa tohto nariadenia vlády, možno používať najneskôr do 31. decembra 2010.

§ 8
Účinnosť

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 1. júna 2006.

v z. Pál Csáky v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 269/2006 Z. z.

Požiadavky na denné osvetlenie pracovísk

1. Vo vnútorných priestoroch alebo v ich funkčne vymedzených častiach s dlhodobým pobytom zamestnancov sú najnižšie prípustné hodnoty činiteľa dennej osvetlenosti

   a) pri bočnom osvetlení D_{min} = 1,5 %,

   b) pri hornom a kombinovanom osvetlení D_{min} = 1,5 % a D_m = 3 %,

   kde

   D_{min} je minimálna hodnota činiteľa dennej osvetlenosti na porovnávacej rovine [%],

   D_m je priemerná hodnota činiteľa dennej osvetlenosti na porovnávacej rovine [%].

   Ostatné svetelno-technické požiadavky sa zabezpečujú podľa tejto technickej normy:

   STN 73 0580-1 Denné osvetlenie budov. Časť 1: Základné požiadavky.

2. V pracovných priestoroch, v ktorých zamestnanci vykonávajú zrakovo náročné činnosti, miesta zrakových úloh sa umiestňujú do zón s vyššími hodnotami činiteľa dennej osvetlenosti (napríklad bližšie k osvetľovacím otvorom) alebo miesta zrakových úloh sa prisvetľujú umelým svetlom. Ak sa dosiahli najnižšie prípustné hodnoty činiteľa dennej osvetlenosti, nepovažuje sa prisvetľovanie za združené osvetlenie.

3. Požiadavky na čistenie osvetľovacích otvorov a plôch odrážajúcich svetlo na pracovisku ustanovuje osobitný predpis.[1])

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 269/2006 Z. z.

Požiadavky na umelé osvetlenie pracovísk

1. Najnižšie prípustné hodnoty celkovej priemernej udržiavanej osvetlenosti vnútorného priestoru pracovísk alebo jeho funkčne vymedzených častí z celkového osvetlenia sú

a) pre dlhodobý pobyt zamestnancov v priestoroch

1. s dostatočným denným osvetlením E_m = 200 lx,
2. so združeným osvetlením E_m = 500 lx,
3. bez denného osvetlenia, ak sú preukázateľne zabezpečené náhradné opatrenia E_m = 500 lx,
4. bez denného osvetlenia v ostatných prípadoch E_m = 1 500 lx,

b) pre krátkodobý pobytzamestnancov E_m = 100 lx,

c) pre občasný pobytzamestnancov E_m = 20 lx,

kde

E_m je priemerná hodnota udržiavanej osvetlenosti.

2. Osvetlenie na miestach zrakových úloh vo vnútorných aj vonkajších priestoroch, zábrana oslnenia a ostatné parametre sa určujú podľa týchto technických noriem:

STN EN 12464-1 Svetlo a osvetlenie. Osvetlenie pracovných miest. Časť 1: Vnútorné pracovné miesta.

STN EN 12464-2 Svetlo a osvetlenie. Osvetlenie pracovných miest. Časť 2: Vonkajšie pracovné miesta.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 269/2006 Z. z.

Požiadavky na združené osvetlenie pracovísk

1. Združené osvetlenie sa používa vo vnútorných priestoroch alebo v ich funkčne vymedzených častiach, v ktorých činitele dennej osvetlenosti sú nižšie, ako sú požadované podľa prílohy č. 1, ale dosahujú najmenej 1/3 týchto hodnôt.
2. Pracoviská v priestoroch s osvetľovacími otvormi, v ktorých nie je splnená podmienka podľa prvého bodu, sa považujú za pracoviská bez denného osvetlenia.
3. Združené osvetlenie pracovísk sa rieši tak, aby nebol prekročený pomer jasu v zornom poli uvedený v tabuľke.

Najvyšší prípustný pomer jasu pozorovaného predmetu a jasu osvetľovacieho otvoru umiestneného do 60° od obvyklého smeru pohľadu

Trieda zrakovej činnosti	**Pomer jasu pozorovaného predmetu k jasu osvetľovacieho otvoru**
I, II, III	1 : 40
IV	1 : 100
V, VI, VII	neurčuje sa

Poznámka:

Za obvyklý smer pohľadu sa považuje pohľad na predmet pracovnej činnosti alebo iný pohľad súvisiaci s činnosťou a relaxačný pohľad vodorovným smerom.

4. Ak je jas osvetľovacích otvorov do 60° od obvyklého smeru pohľadu vyšší ako 4 000 $cd.m^{-2}$, obmedzuje sa vhodným regulačným zariadením (napríklad žalúziami, roletami, závesmi).
5. Združené osvetlenie pracoviska sa realizuje ako jednotný systém s prihliadnutím na smerovosť, tienivosť, zábranu oslnenia, na kontrasty jasu v zornom poli a na ostatné požiadavky uvedené v týchto technických normách:

STN 73 0580-1 Denné osvetlenie budov. Časť 1: Základné požiadavky.

STN EN 12464-1 Svetlo a osvetlenie. Osvetlenie pracovných miest. Časť 1: Vnútorné pracovné miesta.

Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 269/2006 Z. z.

Požiadavky na osvetlenie pracovísk bez denného osvetlenia a náhradné opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov

1. Najnižšie prípustné hodnoty priemernej osvetlenosti z celkového osvetlenia pre dlhodobý pobyt zamestnancov počas dňa
   a) $E_m = 500\ l_x$ – ak sú preukázateľne zabezpečené náhradné opatrenia,
   b) $E_m = 1500\ l_x$ – ak nie sú preukázateľne zabezpečené náhradné opatrenia.
2. Osvetlenie na miestach zrakových úloh, zábrana oslnenia a ostatné parametre sa určujú podľa tejto technickej normy:

   STN EN 12464-1 Svetlo a osvetlenie. Osvetlenie pracovných miest. Časť 1: Vnútorné pracovné miesta.
3. Ak sú v priestore bez denného osvetlenia v zornom poli plochy s vysokým jasom (napríklad okná), musia byť splnené požiadavky na pomer jasu podľa prílohy č. 3 tretieho bodu.
4. Náhradné opatrenia znižujú nepriaznivý vplyv dlhodobého pobytu v priestoroch bez denného osvetlenia na zdravie (resp. biologické funkcie) zamestnancov. Sú to napríklad
   a) pobyt v priestore bez denného osvetlenia najviac štyri hodiny denne,
   b) začiatok pracovnej zmeny po 12.00 hodine,
   c) ukončenie pracovnej zmeny najneskôr o 13.00 hodine,
   d) prestávka v práci v priestoroch s denným osvetlením v trvaní najmenej dvoch hodín, začínajúca sa najneskôr o 12.00 hodine,
   e) najviac tri denné zmeny v týždni končiace sa po 13.00 hodine,
   f) práca každý druhý deň,
   g) po dvoch pracovných zmenách dva dni voľna,
   h) špeciálne ožarovacie zariadenia (svietiace panely, umelé okná, svietiace steny a podobne), pričom musia byť splnené požiadavky na zábranu oslnenia.

1) § 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 201/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.

1) Príloha č. 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 201/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.